

**Παραδοτέο: Έγγραφο Σχεδιαστικής Κατεύθυνσης
Έργο: Συνεργατική Κατοικία στο πλαίσιο του New
European Bauhaus
Φορέας: Δήμος Λεμεσού**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή και Πλαίσιο Έργου	3
2. Μεθοδολογία & Διαδικασία Συμμετοχής	4
3. Προσωπικότητες και Εμπειρίες Χρηστών	5
4. Προδιαγραφές ανά Πυλώνα NEB	9
4.1 Κοινωνική Ένταξη & Συνοχή	9
4.2 Προσβασιμότητα & Καθολικός Σχεδιασμός	9
4.3 Βιωσιμότητα, Ανθεκτικότητα & Καθημερινή Ποιότητα Ζωής	10
5. Αρχές Σχεδιασμού	11
6. Χωρικές & Λειτουργικές Απαιτήσεις	13
6.1 Τυπολογίες Κατοικίας	13
6.2 Κοινόχρηστοι & Υποστηρικτικοί Χώροι	13
6.3 Τυπολογία Ανά Προσωπικότητα	13
6.3.1. Ηλικιωμένοι (κα. Μαρίνα) - Στούντιο	13
6.3.2. ΑμεΑ (Παναγιώτης) - Στούντιο	14
6.3.3. Μονογονέας (Ελένη) - 1 ή 2 Υπνοδωματίων	14
6.3.4. Μετανάστες (Αμίρ) - Στούντιο	14
6.3.5. Νεαρό Ζευγάρι (Αντρέας και Μαρία) - 2άρι	14
6.3.6. Οικογένειες (Οικογένεια Χριστοφόρου) - 2άρι	15
6.3.7. Καλλιτέχνες (Άννα) - Studio με πατάρι	15
6.3.8. Για όλους	16
6.4 Συνοπτικός Πίνακας Τυπολογιών	17
7. Χωρικές Σχέσεις & Ζώνες	18
8. Έκθεση Καταγραφής και Αποτύπωσης Αναγκών	31
9. Χρήση του Design Brief στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό	32
10. Επίλογος	33

1. Εισαγωγή και Πλαίσιο Έργου

Το παρόν έγγραφο αποτελεί το Έγγραφο Σχεδιαστικής Κατεύθυνσης (Design Brief) για τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό που αφορά την ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων κατοικίας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας New European Bauhaus (NEB) του Δήμου Λεμεσού.

Το παρών έγγραφο βασίζεται σε μια συμμετοχική διαδικασία συν-σχεδιασμού, η οποία υλοποιήθηκε μέσα από πέντε (5) δομημένα εργαστήρια με τη συμμετοχή πολιτών, επαγγελματιών και εκπροσώπων διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Στόχος της διαδικασίας ήταν η κατανόηση των πραγματικών αναγκών, εμπειριών και προσδοκιών των ανθρώπων που ενδέχεται να κατοικήσουν ή να επηρεαστούν από το έργο.

Το έγγραφο αυτό δεν προτείνει αρχιτεκτονικές λύσεις. Αντιθέτως, λειτουργεί ως πλαίσιο και οδηγός, ώστε οι αρχιτεκτονικές προτάσεις που θα κατατεθούν να είναι βαθιά ανθρώπινες, κοινωνικά ευαίσθητες και ευθυγραμμισμένες με τις αρχές του New European Bauhaus.

2. Μεθοδολογία & Διαδικασία Συμμετοχής

Η διαμόρφωση του παρόντος Design Brief βασίστηκε σε πέντε συνεργατικά εργαστήρια:

- **Workshop 01 – Πώς θέλουμε να ζούμε μαζί;**
Ορισμός του τι σημαίνει «να ζούμε μαζί» στη Λεμεσό.
- **Workshop 02 – Καθημερινές ζωές, πραγματικές ανάγκες**
Χάρτες ενσυναίσθησης και δημιουργία προσωπικοτήτων ανά πυλώνα.
- **Workshop 03 – Από ανάγκες σε προδιαγραφές**
Μετάφραση εμπειριών σε λειτουργικές, χωρικές και συναισθηματικές απαιτήσεις.
- **Workshop 04 – Χαρτογραφούμε τον συνεταιρισμό**
Οργάνωση χώρων, ζωνών και μεταξύ τους σχέσεων.
- **Workshop 05 – Σύνοψη & παράδοση**
Σύγκλιση και οριστικοποίηση αρχιτεκτονικών τυπολογιών.

Η διαδικασία διασφαλίζει ότι οι παρακάτω προτάσεις βασίζονται σε συλλογική γνώση και πραγματικές ανάγκες πολιτών, και όχι σε θεωρητικές υποθέσεις.

3. Προσωπικότητες και Εμπειρίες Χρηστών

Στο πλαίσιο των εργαστηρίων αναπτύχθηκαν επτά (7) προσωπικότητες, οι οποίες εκπροσωπούν διαφορετικές κοινωνικές ομάδες:

- Άτομο τρίτης ηλικίας
- Άτομο με κινητική αναπηρία
- Καλλιτέχνης
- Μονογονέας
- Μετανάστης
- Οικογένεια
- Νεαρό ζευγάρι

Για κάθε προσωπικότητα καταγράφηκαν:

- καθημερινές δραστηριότητες,
- κρίσιμες στιγμές,
- ανάγκες υποστήριξης,
- προσδοκίες από τον χώρο κατοίκησης.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΑΡΙΝΑ

Η κυρία Μαρίνα είναι 72 ετών και αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα κινητικότητας και κόπωσης. Νιώθει ότι δεν μπορεί να κινείται εύκολα στην πόλη και χρειάζεται βοήθεια σε βασικές διαδρομές, κάτι που την κάνει να αισθάνεται εξαρτημένη.

Έχει άγχος για την ασφάλεια της όταν βρίσκεται σε δημόσιους χώρους και συχνά φοβάται μην πέσει ή μην κουραστεί απότομα. Αναρωτιέται αν μπορεί να εμπιστευτεί τους δημόσιους χώρους, και αν θα έχει κάποιον να τη βοηθήσει σε περίπτωση ανάγκης.

Παρά τις δυσκολίες, θέλει να συνεχίσει να κάνει μικρές βόλτες, να "ξεσκάει", να διατρεί την αξιοπρέπεια της και να νιώθει ότι δεν είναι μόνη. Αναζητά απίλους, καθαρούς, ήρεμους και ασφαλείς χώρους.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να μπορεί να κινείται χωρίς να φοβάται ότι θα πέσει.
- Να μπορεί να κάνει μικρές βόλτες για να "ξεσκάει" όταν έχει δυνάμεις.
- Να έχει ήρεμους, καθαρούς και ασφαλείς χώρους.
- Να έχει κοντινούς χώρους όπου μπορεί να πηγαίνει χωρίς συνοδεία.
- Να υπάρχει σταθερό έδαφος και σημεία για ξεκούραση.
- Να νιώθει ότι δεν είναι μόνη σε περίπτωση ανάγκης.
- Να έχει καλύτερη ποιότητα ζωής με μεγαλύτερη αυτονομία.
- Να υπάρχει ένας χώρος όπου μπορεί να κάτσει και να ηρεμήσει χωρίς πίεση.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Σταθερές, καθαρές και αντιολισθητικές διαδρομές.
- Πολλά σημεία ξεκούρασης, σκιάς και καθιστικών.
- Σαφής ορατότητα σε όλο τον χώρο (να μην φοβάται).
- Χώρους ήρεμους, με χαμηλό θόρυβο και χωρίς αναστάτωση.
- Σημεία με δυνατότητα στήριξης ή βοήθειας αν χρειαστεί.
- Ήπια, μικρή διαδρομή που δεν κουράζει.
- Καθαρή πληροφόρηση: "Τιού πάω; Τι υπάρχει εκεί; Είναι ασφαλές;"

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Φόβος πτώσης.
- Ανασφάλεια στην κίνηση λόγω καύρασης ή αστάθειας.
- Μοναξιά, νιώθει ότι δεν έχει κάποιον να τη συνοδεύει.
- Έλλειψη δυναμική/κόπωσης που την περιορίζει να βγει έξω.
- Έλλειψη πληροφόρησης για το αν ένας χώρος είναι ασφαλής.
- Έλλειψη κοινωνικής στήριξης ή παρουσία ανθρώπων που μπορούν να βοηθήσουν.
- Εμποδία πρόσβασης ή μη φιλικό χώρο για ηλικιωμένους.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Θέλει να νιώθει ασφαλής όταν βγαίνει έξω.
- Θέλει να μπορεί να κάνει μικρές βόλτες χωρίς φόβο.
- Θέλει ένα ήρεμο, καθαρό, σταθερό περιβάλλον.
- Θέλει να μην εξαρτάται από άλλους για τα βασικά.
- Θέλει να διατηρήσει την αξιοπρέπεια της και την ψυχική της ηρεμία.

Μαρίνα Μ.

Ηλικία: 72
Λεμεσός

Ηλικιωμένη γυναίκα που δυσκολεύεται στην κίνηση και χρειάζεται στήριξη, ασφάλεια και κοινωνική παρουσία

Παναγιώτης Κ.
Ηλικία: 45
Λεμεσός

Ενήλικας με κινητική αναπηρία που θέλει να νιώθει πιο ελεύθερος και ανεξάρτητος στην πόλη του.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
Ο Παναγιώτης είναι 45 χρονών και αντιμετωπίζει κινητική αναπηρία που επηρεάζει την καθημερινότητά του. Πέραν μεγάλο μέρος της ημέρας σε εσωτερικούς χώρους, είτε γιατί δεν υπάρχουν προσβάσιμοι χώροι στην πόλη είτε γιατί φοβάται τις δυσκολίες και τα εμπόδια που θα συναντήσει έξω.

Συχνά νιώθει ότι η πόλη δεν τον διευκολύνει, ότι τον περιορίζει και του αφαιρεί την αυτονομία του. Καταλήγει να μένει μέσα, να απομονώνεται και να χάνει ευκαιρίες για φυσική δραστηριότητα, κοινωνική επαφή και προσωπική ευεξία.

Παρά τον θυμό και το άγχος που νιώθει λόγω των εμποδίων, εξακολουθεί να ελπίζει σε μια πόλη με περισσότερη πρόσβαση, καθαρούς και οργανωμένους δημόσιους χώρους και υποδομές που θα του επιτρέπουν να κινηθεί με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να έχει ασφαλείς και προσβάσιμους χώρους όπου μπορεί να κινείται.
- Να μπορεί να "ξεφύγει" λίγο από το σπίτι με άνεση.
- Να βρίσκει καθαρούς, οργανωμένους και ήρεμους χώρους για να περνά χρόνο.
- Να συμμετέχει σε φυσικές δραστηριότητες χωρίς εμπόδια.
- Να υπάρχουν επιλογές για άσκηση και ψυχαγωγία ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες του.
- Να μπορεί να κάνει τις καθημερινές του δραστηριότητες χωρίς άγχος.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Διαδρομές που να είναι πραγματικά προσβάσιμες, χωρίς εμπόδια ή απότομα επίπεδα.
- Χώρους όπου μπορεί να κινηθεί άνετα, αυτόνομα και χωρίς φόβο.
- Σημεία με νερό, σκιά, καθαριότητα και οργάνωση.
- Ήσυχες, ασφαλείς περιοχές για μικρές καθημερινές "δρατεύτευσεις" από το σπίτι.
- Προβλέψεις, σταθερούς χώρους χωρίς "εκπλήξεις" ή απότομες αλλαγές στο περιβάλλον.
- Καθιστικά και υποδομές που να είναι στιβαρά και εργονομικά, όχι πρόχειρα.
- Πιθανές επιλογές για ήπια άσκηση και κίνηση χωρίς να απαιτούνται ειδικά προγράμματα.
- Υποδομές που μειώνουν το οικονομικό βάρος της καθημερινής μετακίνησης.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Νιώθει θυμό όταν δεν μπορεί να κινηθεί άνετα στην πόλη.
- Άγχος για το αν οι χώροι είναι πραγματικά προσβάσιμοι.
- Αίσθημα απομόνωσης λόγω έλλειψης προσβάσιμων επιλογών.
- Φόβος ότι θα δυσκολευτεί ή θα εκτεθεί σε επικίνδυνες καταστάσεις.
- Περιορισμός στις επιλογές ψυχαγωγίας και άσκησης.
- Έλλειψη αυτονομίας.
- Οικονομικό βάρος λόγω έξτρα αναγκών / μετακινήσεων.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Θέλει πιο "άνετη" καθημερινότητα χωρίς πίεση.
- Θέλει να βγαίνει έξω χωρίς να νιώθει εξάρτηση ή φόβο.
- Θέλει χώρους που ενισχύουν την αυτονομία του.
- Αναζητά φυσικούς, ήρεμους, καθαρούς χώρους που του προσφέρουν ασφάλεια.
- Θέλει να μπορεί να κάνει απλές δραστηριότητες με ευκολία, χωρίς εξτρά βήματα ή άγχος.
- Θέλει η πόλη να τον "διευκολύνει" και όχι να τον εμποδίζει.

Άννα Χ.
Ηλικία: 38
Λεμεσός

Καλλιτέχνις, που προσπαθεί να βρει τρόπους έκφρασης και να ανεξαρτητοποιηθεί.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΝΑ
Η Άννα είναι 38 ετών, καλλιτέχνις, και πέραν μεγάλο μέρος της ημέρας στο σπίτι: άλλοτε δουλεύοντας, άλλοτε εγκλωβισμένη λόγω έλλειψης χώρων που τη στηρίζουν δημιουργικά. Αναζητά ένα περιβάλλον που να της επιτρέπει να εκφράζεται, να δημιουργεί, να παράγει έργο και ταυτόχρονα να νιώθει ότι ανήκει κάπου.

Σκέφτεται συχνά τι λείπει από τον χώρο της πόλης: δομές, καταφύγια δημιουργίας, κοινότητες που την αναγνωρίζουν. Θέλει χώρο — "κυριολεκτικά και μεταφορικά" — για να συνεχίσει να παράγει και να προσφέρει στην κοινότητα. Παλεύει με πρακτικά θέματα χρόνου, χρημάτων και στήριξης, αλλά συνεχίζει, γιατί η δημιουργικότητα είναι βασικό κομμάτι της ταυτότητάς της.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να έχει χώρο για πρόβες που να είναι προσιτός και λειτουργικός.
- Να έχει χώρο δημιουργίας που καλύπτει τις ανάγκες της.
- Να μπορεί να εκφράζεται δημιουργικά με άνεση και χωρίς περιορισμούς.
- Να υπάρχει κοινότητα γύρω της που την στηρίζει και την αποδέχεται.
- Να προσφέρει η ίδια δημιουργικά στην κοινότητα.
- Να έχει σταθερό, διαθέσιμο χώρο που να την "χρηάζει".

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Προσιτούς, καθαρούς, ευελκτους χώρους για πρόβες, τέχνη, performance.
- Πολυλειτουργικούς χώρους που επιτρέπουν ήχο, κίνηση, και ησυχία.
- Σημεία όπου οι καλλιτέχνες συναντιούνται, συνεργάζονται, επικοινωνούν.
- Χώρους που στηρίζουν την "κοινότητα της δημιουργίας".
- Προσιτές λύσεις για καλλιτεχνική δραστηριότητα (χωρίς premium κόστος).
- Χώρους με βασικό εξοπλισμό για πρόβες.
- Επιφάνειες/χώροι για παρουσίαση έργων.
- Ευκαιρίες να παρουσιάσει την τέχνη της και να πάρει feedback.
- Χώροι που δεν αλλάζουν χρήση/διαθεσιμότητα συνεχώς.
- Ένα περιβάλλον που την κάνει να νιώθει ότι μπορεί να "χτίσει" πάνω του.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Ακριβή χώροι για πρόβες (premium, απύραυτοι).
- Έλλειψη χώρων που να ταιριάζουν στις καλλιτεχνικές της ανάγκες.
- Έλλειψη χώρων δημιουργίας με βασικές προϋποθέσεις.
- Έλλειψη κοινωνικοποίησης και δημιουργικής κοινότητας.
- Εργάζεται στο σπίτι, που δεν είναι ιδανικό για τέχνη ή πρόβες.
- Αίσθηση ότι δεν υπάρχει χώρος που να την υποστηρίζει δημιουργικά.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Να βρει χώρο που της επιτρέπει να δημιουργεί χωρίς εμπόδια.
- Να ανήκει σε κοινότητα που αναγνωρίζει την τέχνη της.
- Να έχει ένα περιβάλλον που υποστηρίζει αισθηματικά τη δημιουργικότητά της.
- Να μπορεί να προσφέρει και να "επιστρέφει" στην πόλη, αισθανόμενη χρήσιμη και ενεργή.
- Να ζει κάπου όπου η τέχνη δεν θεωρείται πολυτέλεια αλλά ανάγκη.

Ελένη Α.
Ηλικία: 34
Λεμεσός
Μονογονέας που εργάζεται

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ
Η Ελένη είναι 34 ετών και μεγαλώνει μόνη της το παιδί της. Προσπαθεί να ισορροπήσει εργασία, φροντίδα παιδιού, υποχρεώσεις και προσωπικό χρόνο, κάτι που την εξαντλεί. Η καθημερινότητά της είναι γεμάτη τρέξιμο, μετακινήσεις και άγχος για το αν "πρωλαβαίνει" ή "τα καταφέρνει".

Αισθάνεται ότι δεν έχει σταθερή υποστήριξη γύρω της και συχνά νιώθει πως παλεύει μόνη της. Παρότι τα εμπόδια, θέλει να προσφέρει στο παιδί της ασφάλεια και μια καλύτερη ζωή, ενώ η ίδια ονειρεύεται μια πιο σταθερή δουλειά και μια πιο ήρεμη καθημερινότητα.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να βρει τρόπους που κάνουν την καθημερινότητα πιο εύκολη.
- Να υπάρχουν ασφαλείς χώροι για το παιδί της.
- Να έχει περισσότερη στήριξη (συνολικά, από κοινότητα ή δομές).
- Να κάνει ποιοτικό χρόνο με το παιδί της.
- Να βρει καλύτερη δουλειά στο μέλλον.
- Να έχει ξεκάθαρη ενημέρωση για τις υπηρεσίες που υπάρχουν.
- Να υπάρχουν δίκτυα ή άνθρωποι που μπορεί να βασιστεί.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Ασφαλείς, προσβάσιμοι χώροι παιχνιδιού όπου δεν χρειάζεται συνεχής επίβλεψη.
- Χώροι που επιτρέπουν μικρές ανασες για τον γονέα (καθιστικά, σκίαση, ήσυχες γωνιές).
- Δομές ή κοινότητες για αλληλοβοήθεια και μικρές πρακτικές εξυπηρέτησεις.
- Οργανωμένοι δημόσιοι χώροι με καθαρή πληροφόρηση: τι υπάρχει, πού είναι, πως λειτουργεί.
- Απλή επικοινωνία για τι παροχές υπάρχουν για μονογονείς.
- Χώροι που ενθαρρύνουν τη διασύνδεση με άλλους γονείς.
- Δραστηριότητες που μειώνουν τη μοναξιά και δημιουργούν υποστηρικτικά δίκτυα.
- Διαδρομές με φωτισμό, ορατότητα, καθαρές γραμμές και προβλεψιμότητα.
- Σημεία όπου νιώθει ότι μπορεί να πάει με το παιδί χωρίς φόβο.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Μεταφορικά προβλήματα (δυσκολία στις μετακινήσεις).
- Πάλη με τα έξοδα και τα εμβόσματα.
- Ανεσφάλεια για το μέλλον και για καθημερινά θέματα.
- Έλλειψη σταθερής στήριξης.
- Μοναξιά στη διαχείριση της καθημερινότητας.
- Έλλειψη χρόνου.
- Έλλειψη ξεκάθαρης πληροφόρησης για τις διαθέσιμες υπηρεσίες.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Θέλει να προσφέρει ασφάλεια και σταθερότητα στο παιδί της.
- Θέλει να έχει πιο ήρεμη και διαχειρίσιμη καθημερινότητα.
- Θέλει να βρει καλύτερη δουλειά και να εξασφαλίσει το μέλλον της.
- Θέλει να νιώθει ότι δεν είναι μόνη της σε όλα.
- Θέλει να έχει πρόσβαση σε αξιόπιστη στήριξη και βοήθεια.
- Θέλει να νιώθει σεβασμό και αναγνώριση για τον αγώνα της.
- Θέλει να έχει ποιοτικό χρόνο με το παιδί της, χωρίς άγχος.

Αμίρ Α.
Ηλικία: 30
Λεμεσός
Μετανάστης που προσπαθεί να βρει σταθερότητα, χώρο, αποδοχή και ευκαιρίες

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΜΙΡ
Ο Αμίρ είναι 30 χρονών και ήρθε στη Λεμεσό αναζητώντας καλύτερη ποιότητα ζωής και σταθερότητα. Προσπαθεί να προσαρμοστεί, αλλά συχνά νιώθει ότι δεν γίνεται πραγματικά αποδεκτός ή ότι οι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν τη δική του πραγματικότητα.

Στον δημόσιο χώρο αισθάνεται αρκετές φορές ξένος: είτε λόγω γλώσσας, είτε λόγω πολιτισμικών διαφορών, είτε λόγω του ότι δεν έχει ακόμα «το δικό του χώρο». Έχει την ανάγκη να νιώθει ότι ανήκει σε μία κοινότητα και ότι δεν ζει μόνιμα σε κατάσταση προσωρινότητας.

Ταυτόχρονα, θέλει να εκφράζει τη θρησκευτική του ταυτότητα ελεύθερα και με ασφάλεια. Χρειάζεται χώρους όπου μπορεί να είναι ο εαυτός του, χωρίς φόβο, άγχος ή αίσθηση αποκλεισμού. Η μεγαλύτερη του επιθυμία είναι να χτίσει μια σταθερή και αξιοπρεπή ζωή: να μάθει τη γλώσσα, να βρει ποιοτικό χώρο διαμονής, να ενταχθεί σε μια κοινότητα και να έχει ευκαιρίες για μια καλύτερη καθημερινότητα.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να βρει καλύτερο, σταθερό, ασφαλή χώρο διαμονής.
- Να νιώσει ότι ανήκει σε μια κοινότητα και δεν είναι μόνος.
- Να εκφράζει τη θρησκευτική του ταυτότητα ελεύθερα.
- Να έχει τον δικό του χώρο και όχι προσωρινές λύσεις.
- Να υπάρχουν ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης.
- Να έχει πρόσβαση σε καθημερινές δραστηριότητες χωρίς να νιώθει αποκλεισμένος.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Προσπές, καθαρές και ασφαλείς επιλογές στέγασης.
- Χώρους που του επιτρέπουν να εκφράσει τη θρησκευτική του ταυτότητα με σεβασμό.
- Κοινωνικούς χώρους που ενθαρρύνουν την κοινωνική ανάμιξη.
- Ευκαιρίες για εκπαίδευση, γλωσσική στήριξη και ενημέρωση.
- Σημεία όπου μπορεί να νιώσει ασφάλεια, όχι φόβο ή αποκλεισμό.
- Εμπειρίες που χτίζουν εμπιστοσύνη με τους ντόπιους.
- Καθαρές πληροφορίες για δικαιώματα, επιλογές, υπηρεσίες.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Νιώθει ότι δεν τον καταλαβαίνουν.
- Νιώθει απομονωμένος.
- Έχει λίγη αυτοπεποίθηση σε κοινωνικά περιβάλλοντα.
- Φοβάται ότι δεν γίνεται αποδεκτός.
- Συχνά αισθάνεται ότι βρίσκεται εκτός της κοινότητας.
- Πολιτισμικά και κοινωνικά εμπόδια στην ένταξη.
- Έλλιπης ενημέρωση ή καθοδήγηση για το πώς να ενταχθεί.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Θέλει να βρει έναν χώρο που του προσφέρει σταθερότητα, ασφάλεια και αξιοπρέπεια.
- Κινείται από την ανάγκη να νιώσει μέρος της κοινότητας.
- Θέλει να μπορεί να εκφραστεί χωρίς φόβο και να έχει τον δικό του προσωπικό χώρο.
- Επιθυμεί να αναπτύξει δεξιότητες μέσα από εκπαίδευση και νέες ευκαιρίες.
- Θέλει να αφήσει πίσω την ανασφάλεια και την προσωρινότητα.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Λεμεσός

Γονείς που προσπαθούν να ισορροπήσουν δουλειά, παιδιά, καθημερινότητα και ευθύνη

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η οικογένεια Χριστοφόρου αποτελείται από δύο γονείς και δύο παιδιά. Η καθημερινότητά τους είναι έντονη, απαιτητική και συχνά εξαντλητική. Οι γονείς τρέχουν διαρκώς ανάμεσα σε εργασία, υποχρεώσεις, σχολείο, φροντίδα παιδιών και δουλειές σπιτιού.

Η έλλειψη χρόνου είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα. Νιώθουν συνεχώς πίεση, άγχος και ευθύνη, ειδικά σε σχέση με την ασφάλεια των παιδιών, τη γειτονιά, και το αν έχουν επαρκή χώρο για να κινηθούν, να παίξουν και να απασχοληθούν δημιουργικά.

Ταυτόχρονα, οι γονείς βιώνουν burnout, απομόνωση από το κοινωνικό σύνολο και την ανάγκη για πρακτική στήριξη στις καθημερινές υποχρεώσεις. Θέλουν λύσεις που να τους επιστρέφουν χρόνο, σταθερότητα και ασφάλεια.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να έχουν πρακτική βοήθεια για τις καθημερινές υποχρεώσεις.
- Να υπάρχει στήριξη στο μέγαλωμα και στην απασχόληση των παιδιών.
- Να βρουν ασφαλή χώρο για δημιουργική απασχόληση των παιδιών.
- Να μειωθεί η πίεση της καθημερινότητας.
- Να αποκτήσουν περισσότερο ιδιωτικό χρόνο (να μην "τρέχουν" συνέχεια).
- Να ζουν σε μια γειτονιά με ασφάλεια.
- Να νιώθουν ότι ανήκουν σε κοινότητα που βοηθά και στηρίζει.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Χώρους όπου τα παιδιά μπορούν να παίξουν με ασφάλεια και ορατότητα.
- Σημεία που μειώνουν την ανάγκη συνεχούς επίβλεψης των γονιών.
- Δομές στήριξης και κοινότητας που βοηθούν στο μίσρμα ευθυνών.
- Χώρους όπου μπορούν οι γονείς να ξεκουράζονται ενώ τα παιδιά απασχολούνται.
- Μικρή απόσταση από το σπίτι (να μην προσθέτει χρόνο).
- Περιβάλλον που μειώνει την "τρέλα" του καθημερινού τρέξιματος.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Συνχές τρέμμα για δουλειά, παιδιά και υποχρεώσεις.
- Έλλειψη ιδιωτικού χρόνου.
- Έλλειψη στήριξης από κοινωνική δομή/κοινότητα.
- Απομόνωση από το κοινωνικό σύνολο.
- Ανησυχία για την ασφάλεια στη γειτονιά.
- Μηχανική διεκπεραίωση ευθυνών → burnout.
- Έλλειψη χώρων για ασφαλή απασχόληση των παιδιών.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Να προσφέρουν στα παιδιά τους ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον.
- Να βρουν χώρο που τους "λύνει τα χέρια".
- Να μειώσουν το καθημερινό άγχος και τη σωματική/ψυχική κόπωση.
- Να ενταχθούν σε μια κοινότητα που διευκολύνει την καθημερινότητά τους.

Αντρέας και Μαρία

Ηλικία: 28 και 27

Λεμεσός

Νεαρό ζευγάρι που προσπαθεί να "επιβιώσει" στους ρυθμούς και τις απαιτήσεις της Λεμεσού

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΙ

Ο Αντρέας και η Μαρία είναι ένα νεαρό ζευγάρι στα τέλη των 20s που προσπαθεί να αποκτήσει σταθερότητα και αυτονομία. Η οικονομική κατάσταση στη Λεμεσό είναι για αυτούς μεγάλη πρόκληση: τα ενοίκια είναι υψηλά, οι επιλογές στέγασης περιορισμένες και η δυνατότητα να "κάνουν το δικό τους σπίτι" φαίνεται μακρινή.

Συχνά νιώθουν ότι δεν έχουν λόγο σε σημαντικές αποφάσεις, είτε επειδή επηρεάζονται από τις οικογενειακές προσδοκίες, είτε επειδή η οικονομική πίεση τους κρατά εξαρτημένους. Αυτό δημιουργεί άγχος για το μέλλον, πίεση και φόβο ότι δεν θα καταφέρουν να σταθούν στα πόδια τους.

Παρόλα αυτά, θέλουν να δημιουργήσουν ένα αυτόνομο, ασφαλές και ευχάριστο περιβάλλον για τη ζωή τους, να κάνουν ένα βήμα μπροστά και να χτίσουν τη δική τους καθημερινότητα χωρίς να εξαρτώνται.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

- Να έχουν περισσότερα χρήματα.
- Να αποκτήσουν δικό τους σπίτι.
- Να αποκτήσουν οικογένεια στο μέλλον.
- Να έχουν περισσότερη κοινωνική ζωή.
- Να πετύχουν οικονομική αυτονομία.
- Να ζουν κάπου που τους ανήκει, όχι προσωρινά.
- Να μπορούν να κάνουν καλύτερο προγραμματισμό για το μέλλον.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ (ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ / ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ)

- Πρασιές επιλογές στέγασης (ιδίως για ζευγάρια).
- Σιγή πληροφόρηση για τι προσφέρει το κράτος.
- Χώρους που στηρίζουν μια ήρεμη, οικονομικά βιώσιμη καθημερινότητα.
- Χώρους και εξωτερικούς χώρους όπου μπορούν να είναι μαζί και να νιώθουν "σαν το σπίτι τους".
- Υποδομές που βοηθούν στη σταθερότητα και όχι στην ανασφάλεια.
- Χώρους για κοινωνικοποίηση που δεν κοστίζουν ακριβά.

ΕΜΠΟΔΙΑ

- Δεν έχουν αρκετά χρήματα.
- Είναι ακριβά για να ζει κανείς στη Λεμεσό.
- Δεν βρίσκουν σπίτι με τα χαρακτηριστικά που χρειάζονται (π.χ. 2 βεράσσες).
- Δεν έχουν λόγο στις αποφάσεις (π.χ. οικογένεια / επιλογή περιοχής).
- Υπάρχει έλλειψη καθοδήγησης ή πληροφόρησης για το τι προσφέρει το κράτος.
- Ζουν οικονομικά πιεσμένοι, με ανασφάλεια.
- Υπάρχουν προσδοκίες από την οικογένεια που τους δυσκολεύουν.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- Να αποκτήσουν δικό τους σπίτι
- Να χτίσουν μια οικονομικά ανεξάρτητη ζωή
- Να νιώσουν ότι "πατούν στα πόδια τους"
- Να δημιουργήσουν οικογένεια όταν νιώσουν έτοιμοι
- Να μειώσουν την οικονομική πίεση
- Να έχουν δικό τους, ήρεμο καθημερινό χώρο

Οι εμπειρίες των προσωπικοτήτων ανέδειξαν κοινά μοτίβα αλλά και διαφοροποιήσεις ως προς την ιδιωτικότητα, την κοινωνική επαφή, την ασφάλεια και την προσβασιμότητα.

4. Προδιαγραφές ανά Πυλώνα NEB

Η παρούσα ενότητα μεταφράζει τους βασικούς πυλώνες του New European Bauhaus σε συγκεκριμένες σχεδιαστικές κατευθύνσεις, βασισμένες στα ευρήματα των συνεργατικών εργαστηρίων. Οι προδιαγραφές αυτές δεν αποτελούν λύσεις, αλλά κριτήρια και σημεία αναφοράς για τις αρχιτεκτονικές προτάσεις.

4.1 Κοινωνική Ένταξη & Συνοχή

Η κοινωνική ένταξη αποτέλεσε κεντρικό θέμα σε όλα τα εργαστήρια. Οι συμμετέχοντες ανέδειξαν την ανάγκη για χώρους που ενθαρρύνουν τη συνύπαρξη, χωρίς να επιβάλλουν κοινωνικότητα.

Βασικές διαπιστώσεις:

- Οι κάτοικοι επιθυμούν να έχουν **επιλογή** ανάμεσα στη συμμετοχή και την απομόνωση.
- Οι κοινόχρηστοι χώροι λειτουργούν καλύτερα όταν έχουν **σαφή λόγο ύπαρξης** (π.χ. μαγείρεμα, φροντίδα, δημιουργία, επικοινωνία, κοκ.).
- Η συνύπαρξη διαφορετικών ομάδων (ηλικιωμένοι, οικογένειες, μετανάστες, νέοι) απαιτεί χωρικές μεταβάσεις και όχι απότομες συγκρούσεις χρήσεων.

Σχεδιαστικές κατευθύνσεις:

- Δημιουργία **κοινόχρηστων χώρων πολλαπλής χρήσης**, με ξεκάθαρη ταυτότητα.
- Διαβάθμιση μεταξύ ιδιωτικών, ημι-ιδιωτικών και κοινόχρηστων χώρων.
- Αποφυγή χωρικού στιγματισμού συγκεκριμένων ομάδων.
- Ενίσχυση της καθημερινής, άτυπης κοινωνικής επαφής.

4.2 Προσβασιμότητα & Καθολικός Σχεδιασμός

Η προσβασιμότητα αντιμετωπίστηκε ως ζήτημα αξιοπρέπειας και ισότητας.

Βασικές διαπιστώσεις:

- Οι συμμετέχοντες με κινητικές δυσκολίες δεν επιθυμούν ξεχωριστές ή «ειδικές» λύσεις.
- Η προσβασιμότητα πρέπει να είναι **ενσωματωμένη** στον συνολικό σχεδιασμό.
- Η εύκολη πλοήγηση στον χώρο μειώνει το άγχος και αυξάνει το αίσθημα ασφάλειας για όλους.

Σχεδιαστικές κατευθύνσεις:

- Ενιαίες προσβάσιμες διαδρομές για όλους τους χρήστες.

- Καθαρή ανάγνωση του χώρου και αποφυγή πολύπλοκων κινήσεων.
- Προσβάσιμα διαμερίσματα καταμεμημένα στον χώρο και όχι απομονωμένα.
- Χώροι κοινής χρήσης σχεδιασμένοι για ποικιλία ιδιαιτεροτήτων και ικανοτήτων.

4.3 Βιωσιμότητα, Ανθεκτικότητα & Καθημερινή Ποιότητα Ζωής

Η βιωσιμότητα συνδέθηκε έντονα με την **καθημερινή λειτουργικότητα** και όχι μόνο με ενεργειακές επιδόσεις.

Βασικές διαπιστώσεις:

- Οι κάτοικοι ζητούν χώρους που να μπορούν να **προσαρμόζονται στον χρόνο**.
- Η σύνδεση με το φυσικό περιβάλλον (φως, αέρας, πράσινο) επηρεάζει άμεσα την ψυχική ευεξία.
- Η ανθεκτικότητα σχετίζεται με τη δυνατότητα του χώρου να φιλοξενεί διαφορετικά σενάρια ζωής.

Σχεδιαστικές κατευθύνσεις:

- Ευέλικτες κατόψεις και δυνατότητα αλλαγής χρήσεων.
- Ενσωμάτωση υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων.
- Χρήση χώρων κοινής υποστήριξης (π.χ. laundry, storage) για μείωση κόστους και κατανάλωσης.
- Σχεδιασμός που υποστηρίζει τη μακροχρόνια κατοίκηση.

5. Αρχές Σχεδιασμού

Οι παρακάτω αρχές προέκυψαν ως **συμπύκνωση των εργαστηρίων** και λειτουργούν ως κοινός κώδικας για όλες τις αρχιτεκτονικές προτάσεις.

Ανθρωποκεντρικός Σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός ξεκινά από τον άνθρωπο και τις καθημερινές του εμπειρίες, όχι από τη μορφή του κτιρίου.

- Κατανόηση διαφορετικών τρόπων ζωής.
- Σχεδιασμός για πραγματικές, όχι ιδανικές, συνθήκες.
- Σεβασμός στις συναισθηματικές ανάγκες των κατοίκων.

Διαβάθμιση Ιδιωτικότητας

Η ποιότητα κατοίκησης συνδέεται άμεσα με την ικανότητα του χώρου να προσφέρει επιλογές.

- Καθαρή μετάβαση από ιδιωτικό σε κοινόχρηστο.
- Ενδιάμεσοι χώροι (ημι-ιδιωτικοί) ως φίλτρα.
- Αποφυγή απόλυτων λύσεων (μόνο private ή μόνο shared).

Ευελιξία και Προσαρμοστικότητα

Οι χώροι πρέπει να μπορούν να εξελίσσονται μαζί με τους ανθρώπους.

- Πολυλειτουργικοί χώροι.
- Δυνατότητα αλλαγής διαρρύθμισης.
- Υποστήριξη διαφορετικών φάσεων ζωής.

Προσβασιμότητα χωρίς Στιγματισμό

Η προσβασιμότητα είναι δικαίωμα, όχι εξαίρεση.

- Καθολικός σχεδιασμός για όλους.
- Αποφυγή «ειδικών» λύσεων που ξεχωρίζουν.
- Σχεδιασμός που δεν αποκαλύπτει ευαλωτότητα.

Κοινόχρηστοι Χώροι με Νόημα

Οι κοινόχρηστοι χώροι δεν είναι απλώς επιφάνειες.

- Κάθε κοινόχρηστος χώρος πρέπει να έχει σαφή χρήση.
- Στήριξη της καθημερινής κοινωνικής ζωής.
- Ενίσχυση της κοινότητας χωρίς υποχρεωτική συμμετοχή.

Αίσθηση Ασφάλειας και Οικειότητας

Η ασφάλεια δεν είναι μόνο φυσική, αλλά και ψυχολογική.

- Καλή ορατότητα και φυσική επίβλεψη.
- Κατανοητές κινήσεις και διαδρομές.
- Κλίμακα φιλική προς τον άνθρωπο.

6. Χωρικές & Λειτουργικές Απαιτήσεις

6.1 Τυπολογίες Κατοικίας

Οι παρακάτω τυπολογίες προέκυψαν από το Workshop 05:

- Studio (για ηλικιωμένους, ΑμεΑ, μεμονωμένα άτομα)
- Studio με πατάρι (για καλλιτέχνες)
- Co-living cluster (shared living)
- Δυάρι (νεαρά ζευγάρια)
- Οικογενειακή μονάδα (2-3 υπνοδωμάτια)
- Υποστηρικτικές μονάδες & χώροι

Για κάθε τυπολογία ορίστηκαν:

- επίπεδο ιδιωτικότητας,
- απαραίτητοι χώροι,
- σχέση με κοινόχρηστους χώρους,
- ειδικές λειτουργικές ανάγκες.

6.2 Κοινόχρηστοι & Υποστηρικτικοί Χώροι

- Κοινόχρηστες κουζίνες & καθιστικά
- Χώροι φροντίδας
- Παιδότοποι & χώροι δραστηριοτήτων
- Χώροι ησυχίας
- Laundry & αποθήκες
- Χώροι δημιουργίας

6.3 Τυπολογία Ανά Προσωπικότητα

6.3.1. Ηλικιωμένοι (κα. Μαρίνα) - Στούντιο

- Πρόσβαση σε φροντιστή και καθαρίστρια
- Πρόσβαση σε κήπο για να ασχολείται με κηπουρική
- Πρόσβαση στο ισόγειο για άμεση σύνδεση με τον κήπο
- Έπιπλα στρογγυλεμένα στις άκρες (health and safety)
- Εργονομικά έπιπλα στο δωμάτιο
- Καναπές - κρεβάτι - έξτρα
- Ευρύχωρο στούντιο - να ικανοποιούνται οι ανάγκες της.

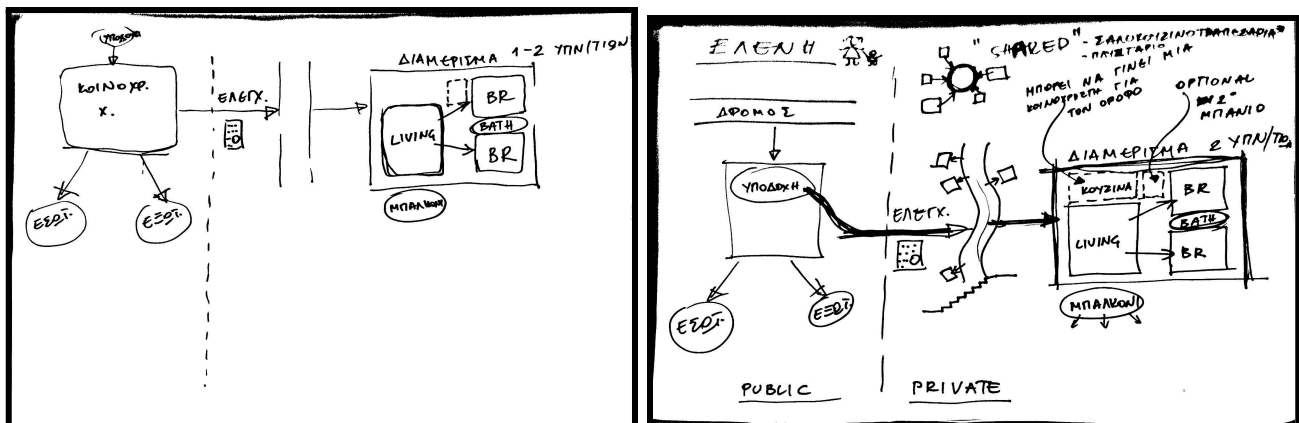
Σχόλιο: μπορεί να είναι δωμάτια και μπάνιο με κοινόχρηστο χώρο καθιστικό και κουζίνα, για co-living με άλλα άτομα.

6.3.2. ΑμεΑ (Παναγιώτης) - Στούντιο

- Να έχει άμεση πρόσβαση στην στάθμευση.
- Εργονομικό κρεβάτι για τις ανάγκες του ατόμου και τις κινητικές αναπηρίες.
- Καναπέ/κρεβάτι για τους φιλοξενούμενους.
- Ειδικά διαμορφωμένο μπάνιο.
- Κουζινάκι διαμορφωμένο για τον ίδιο (μέρος πάγκου με επεκτεινόμενο τραπέζι, ψυγείο, νεροχύτης)
- Οι κοινόχρηστοι χώροι να έχουν πρόνοια για να χρησιμοποιηθούν από ΑμεΑ.
- Αποθηκευτικός χώρος
- Μπαλκόνι και παράθυρα προς δημόσιους χώρους
- Οπτική σύνδεση προς τους τοπιοτεχνημένους χώρους και ποτάμι.

6.3.3. Μονογονέας (Ελένη) - 1 ή 2 Υπνοδωματίων

- Ασφαλής χώρος παιχνιδιού / απασχόλησης για το παιδί της
- Κοινόχρηστη αίθουσα χαλάρωσης / ψυχαγωγίας
- Χώρος υποδοχής - θυρωρείο
- Να αποφεύγονται εξωτερικοί χώροι με διαφορές ύψους
- Να αποφεύγονται σκοτεινοί χώροι ή χώροι με σκίαση

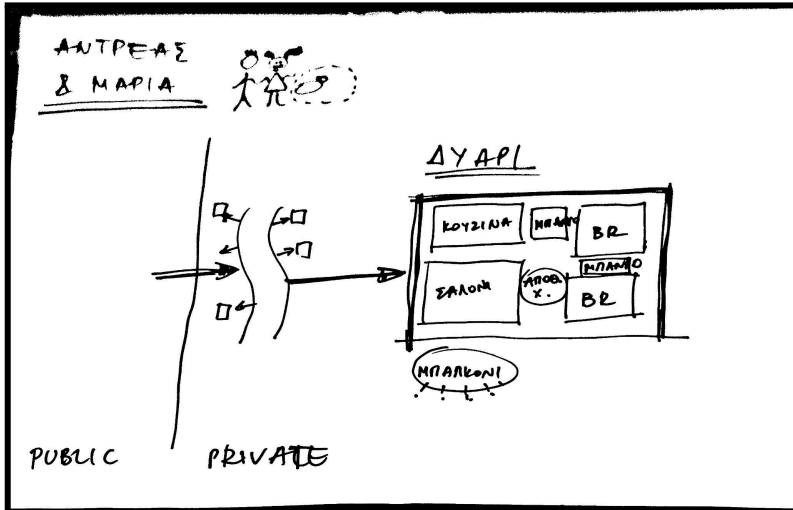

6.3.4. Μετανάστες (Αμίρ) - Στούντιο

- Ίδιες ανάγκες με Μαρίνα και Παναγιώτη
- Μπορεί το δωμάτιο να χρησιμοποιείται και για χώρο προσευχής.

6.3.5. Νεαρό Ζευγάρι (Αντρέας και Μαρία) - 2άρι

- Δυάρι με χώρους αποθήκευσης
- Κουζίνα και Σαλόνι
- Κοινόχρηστος χώρος στην οροφή για barbeque.
- 2 μπάνια
- Να είναι κοντά σε στάση λεωφορείου.

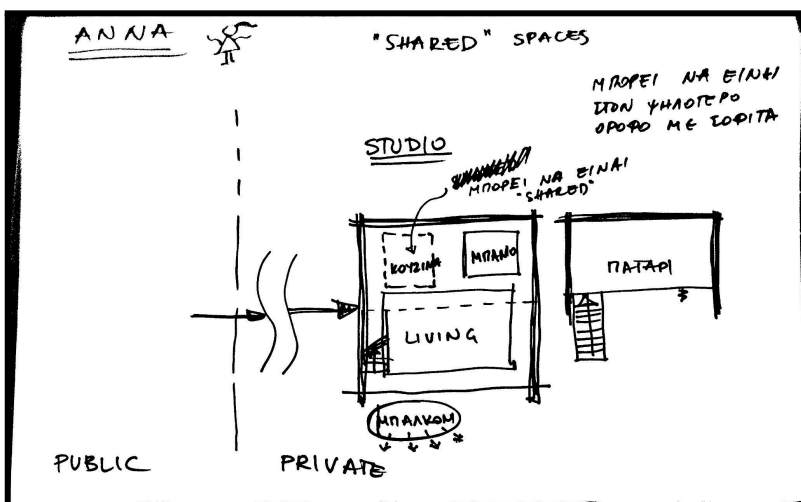

6.3.6. Οικογένειες (Οικογένεια Χριστοφόρου) - 2άρι

- Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων με την δυνατότητα να διαχωρίζεται το 2ο δωμάτιο για τα δύο παιδιά.
- Καθιστικό + κουζίνα + 2 μπάνια + αποθηκευτικός χώρος
- Διαμέρισμα με 3 υπνοδωμάτια (το 3ο αν χρειάζεται διαχωρισμός των παιδιών ή χρήση ως χώρος εργασίας)
- Τέτοιου είδους διαμερίσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για συγκατοίκηση, νοουμένου ότι είναι όλα en-suite.

6.3.7. Καλλιτέχνες (Άννα) - Studio με πατάρι

- Πολυλειτουργικός χώρος για πρόβες/εκθέσεις
- Studio με πατάρι
- Καλή ηχομόνωση των διαμερισμάτων
- Να μην είναι σε όροφο με παιδιά
- Να μην είναι στην πλευρά του δρόμου το διαμέρισμα της.
- Να μην είναι μακριά από αίθουσα κοινόχρηστη - πολυλειτουργική.

6.3.8. Για όλους

Κοινοί χώροι που χρειάζονται όλοι:

- Πλυντήριο - Στεγνωτήριο
- Κουζίνα
- Καθιστικό
- Οπτική σύνδεση προς τους κοινούς χώρους

Άλλοι χώροι:

- Mini Market
- Χώρος στάθμευσης για ποδήλατα
- Χώρος δραστηριοτήτων και ψυχαγωγίας (παιχνίδια, καθιστικά, τραπέζια με καρέκλες)
- Γυμναστήριο
- Φαρμακείο
- Στάσεις Λεωφορείων

Ιδιωτικό δωμάτιο στους κοινόχρηστους χώρους:

- Δωμάτιο νοσοκόμου για φροντιστές των ατόμων τρίτης ηλικίας και άτομα με αναπηρίες.
- Καθαρίστρια για τους κοινούς και ιδιωτικούς χώρους.
- Φροντίστρια και φυσιοθεραπευτής για τα άτομα
- Χώρος προσευχής (μπορεί να είναι το ίδιο δωμάτιο με το δωμάτιο για τον φροντιστή)
- Χώρος για θηλασμό
- Χώρος για θυρωρό (πρόσβαση στην είσοδο)
- Χώρος αποθήκευσης (κοινά καθαριστικά, εργαλεία)

6.4 Συνοπτικός Πίνακας Τυπολογιών

Typology	Target Users	Size range	Must-have Spaces	Privacy level	Shared Dependencies	Special Notes
Studio	Elderly, people with disabilities, Migrant	30–40 m ²	Bathroom (accessible), kitchenette, seating, balcony	High	Garden, sitting areas	Ergonomic furniture / anti-slip / ground floor ideal
Studio + Loft	Artist	35–50 m ²	Flex space, loft, sound insulation	Medium	Creative room	Avoid floor with children + avoid street noise
Co-living Cluster	All, except families	3–5 rooms	Private bedrooms + shared living/ kitchen/ laundry	Medium	All shared areas	Cost-effective, builds community
2-bedroom	Couple	55–70 m ²	2 BR, 2 bathrooms, living/kitchen, storage	Medium	Rooftop communal	Close to transport
2–3 bedroom	Families	70–95 m ²	2–3 BR, flexible partitions, large kitchen, storage	Medium – High	Playground, activity rooms	Visibility to play area
Support Units	All	N/A	Nurse room, prayer, cleaner room, reception	N/A	Near entrance	Critical for inclusion and safety

7. Χωρικές Σχέσεις & Ζώνες

Οι χωρικές ζώνες ορίζονται βάσει:

- εγγύτητας ή απόστασης μεταξύ χρήσεων,
- βαθμού ησυχίας ή δραστηριότητας,
- ανάγκης οπτικής επαφής ή απομόνωσης.

Οι αρχιτέκτονες καλούνται να λάβουν υπόψη τη λογική των ζωνών, όχι συγκεκριμένες διατάξεις.

Πιο κάτω παρουσιάζονται οι κατηγορίες των ζωνών που αναπτύχθηκαν στα συνεργαστήρια, μαζί με Circle Diagrams.

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΗ ΥΓΕΙΑΣ / ΕΥΕΞΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Εξασφάλιση καλής ποιότητας ζωής, φροντίδας, ευεξίας, κοινωνικής στήριξης, ξεκούρασης και ηρεμίας

Ποιοι τη χρησιμοποιούν (Personas / Ομάδες):

Ηλικιωμένοι

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

**Φαρμακείο
Νοσοκομειακή φροντίδα
Ιατρείο
Σπα (τζακούζι)
Γυμναστήριο
Φυσιοθεραπείες
Πάρκο
Αίθουσα yoga, pilates, χορός**

Ανάγκες που καλύπτει:

**Ποιότητα ζωής
Προσωπική ασφάλεια / φροντίδα
Ευεξία
Κοινωνική στήριξη
Αυτονομία / αυτοπεποίθηση
Αποφόρτιση
Ξεκούραση
Χαλάρωση
Ικανοποίηση**

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

**Ήρεμη
Φωτεινή
Ασφαλές
Προσβάσιμος
Πράσινο
Υποστηρικτικός
Ανοικτό**

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

**Ωραίες Ζωγραφιές / πίνακες
Απαλούς χρωματισμούς
Γυάλινη οροφή
Σύνδεση με κήπο
Ανθώνες - Πράσινοι τοίχοι / αναρριχητικά φυτά**

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΕΣ ΣΥΝΕΥΡΕΣΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Χώρος για κοινωνικοποίηση, για να νιώθει ότι ανήκει για δημιουργική απασχόληση, χώρος συνάντησης

Ποιοι τη χρησιμοποιούν (Personas / Ομάδες):

Ηλικιωμένοι, όλοι ένοικοι, επισκέπτες, οικογένειες, μικρά παιδιά, μονογονείς

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

**Τραπεζαρία - κοινόχρηστη κουζίνα
Καθιστικό - σαλόνι για επισκέπτες
Παιχνίδι - επιτραπέζια
Δημιουργική απασχόληση (πλέξιμο, Η/Υ, ζωγραφική, χορός, χορωδία, τραγούδι)
Ξεκούραση - Βιβλία (αναγνώστηριο)
Κήπος**

Ανάγκες που καλύπτει:

**Κοινωνικοποίηση
Ασφαλείς χώροι
Ποιότητα ζωής με αυτονομία
Κοινότητα
Σύνδεση
Επαφή με γείτονες
Ξεκούραση
Δημιουργικότητα
Ανεξαρτησία
Φροντίδα - Ικανοποίηση - Εκτόνωση**

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

**Ευχάριστο περιβάλλον
Φωτεινό
Ζεστό
Ήρεμο
Αποδεκτό
Αίσθημα του ανήκω
Οικειότητα
Άνεση
Πράσινο**

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

**Γυάλινη οροφή
Τζαμαρία προς το κήπο
Όμορφα / απαλά χρώματα
Σαλόνι - Ξύλο - Ζεστασιά
Βιβλιοθήκη
Άνετες πολυθρόνες
Κήπος, πράσινο - λαχανόκηπος**

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΗ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Εξυπηρετεί την κοινωνικοποίηση, την ενότητα των κατοίκων και την αποφόρτιση

Ποιοι τη χρησιμοποιούν (Personas / Ομάδες):

Όλοι οι ένοικοι (ενήλικες και παιδιά)

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

**Αλληλεπίδραση
Διαμόρφωση εμπειρίας
Ασφάλεια και σωστή χρήση
Χώρος εργασίας
Σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός (μεγάλη οθόνη, κτλ)**

Ανάγκες που καλύπτει:

**Χαλάρωση
Εκτόνωση / αποφόρτιση
Απρόσκοπτη εργασία
Κοινωνικοποίηση με τα υπόλοιπα άτομα
Workpods (εργασία από το σπίτι αλλά όχι στο διαμέρισμα / κουβούκλιο εργασίας)
Παρουσιάσεις / παραστάσεις μικρού μεγέθους**

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

**Φιλόξενος χώρος
Τεχνολογικά έξυπνος χώρος
Ήσυχος (από θόρυβο)
Φωτεινός χώρος
Ορατότητα σε πράσινο χώρο**

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

Πράσινη οροφή με δυνατότητες εργασίας και χαλάρωσης, καλυμμένη με κληματαριά η οποία θα συμβάλει στην θερμική (φυσική) μόνωση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Εξυπηρετεί την πληροφόρηση και συντονισμό μεταξύ των ενοίκων (εντός και εκτός κοινότητας) προσφέροντας παράλληλα στήριξη και ασφάλεια.

Ποιοι τη χρησιμοποιούν (Personas / Ομάδες):

Όλους τους ενοίκους ανεξαρτήτως σε ποια ομάδα ανήκουν.

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

Κατανομή και οργάνωση εργασιών
Γραφείο πληροφοριών (πρόσβαση σε δρώμενα, υπηρεσίες, ανακοινώσεις)
Διασφάλιση ομαλής λειτουργίας και ασφάλειας του χώρου (φυσικό πρόσωπο)

Ανάγκες που καλύπτει:

Εξοικονόμηση χρόνου
Αίσθημα ασφάλειας
Αίσθημα του “ανήκειν”
Απαμβλύνει το άγχος της καθημερινότητας και το “burn out”
Αποτελεσματική εποπτεία

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

Προστασία / ασφάλεια
Φιλόξενος χώρος
Φωτεινός
Άνετος και προσβάσιμος
Ορατότητα προς το φυσικό περιβάλλον
Τεχνολογικά αναπτυγμένο (smart)

MOODBOARD (4–6 εικόνες)

Ο χώρος εισόδου να περιλαμβάνει το γραφείο πληροφοριών με την παρουσία φυσικού προσώπου (φιλόξενος, άνετος, εύκολα προσβάσιμος, να διασφαλίζεται η ασφάλεια των ενοίκων)

Θα περιλαμβάνει και μεγάλα moodboards που θα προσφέρουν ενημέρωση για τα δρώμενα αλλά και λοιπές πληροφορίες που χρειάζονται παιδιά και γονείς (εύκολο στην χρήση)

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

**ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΣ
ΧΩΡΟΣ**

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Χαλάρωση, κοινωνικοποίηση, ηρεμία, αισθητική.

Ποιοι τη χρησιμοποιούν**(Personas / Ομάδες):**

**Όλους τους ενοίκους
ανεξαρτήτως σε ποια ομάδα
ανήκουν.**

**Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε
αυτή τη ζώνη):**

**Ξεκούραση
Κοινωνικοποίηση / συναναστροφή
Παιχνίδι
Κηπουρική και καλλιέργεια “tutti
frutti”
Συνευρέσεις
Barbeque**

Ανάγκες που καλύπτει:

**Ασφάλεια
Ασχολία με τη φύση
Συνεύρεση με άλλους ενοίκους**

**Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε
να έχει:**

**Διαμπερότητα
Ασφάλεια
Άνεση
Να διεγείρει όλες τις αισθήσεις
Αρμονία (χρώματα, αρώματα, ήχοι)**

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:**ΖΩΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ****ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):**

Κοινόχρηστος χώρος εργασίας που να εξυπηρετεί ανάγκες “κατ οίκον εργασίας” με κατάλληλες υποδομές, ευελιξία, πρόνοιες και ευκαιρίες κοινωνικοποίησης.

Ποιοι τη χρησιμοποιούν (Personas / Ομάδες):

Όλοι οι εργαζόμενοι

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

Τηλεργασία
Μελέτη - διάβασμα - ανάγνωση
Χώρος για επαγγελματικές συναντήσεις

Ανάγκες που καλύπτει:

Ένας ήσυχος χώρος που μπορώ να εργάζομαι άνετα, αλλά χωρίς περίσκοπες λειτουργικές ανάγκες - κατάλληλα έπιπλα και εξοπλισμός

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

Φυσική φωτεινότητα - κατάλληλος τεχνικός φωτισμός
Εμπνευστικός - ζεστός
Άνετος
Διαθέσιμος
Ήσυχος - Ήρεμος

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Να εξυπηρετεί ανάγκες καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας

**Ποιοι τη χρησιμοποιούν
(Personas / Ομάδες):**

Όλοι οι ένοικοι

**Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε
αυτή τη ζώνη):**

**Πρόβες
Εκθέσεις
ΚΑλλιτεχνικές δημιουργίες
Επικοινωνία / συνεργασία
Εργαστήρια
Μικρές παραστάσεις**

Ανάγκες που καλύπτει:

**Κοινότητα και σύνδεση
Έκφραση, ταυτότητα και
δημιουργικότητα
Υποστήριξη από την κοινότητα
Ψυχική ανακούφιση
Κοινωνικοποίηση**

**Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε
να έχει:**

**Ανοιχτός χώρος
Φυσικό φως αλλά με δυνατότητα
συσκότισης
Ευέλικτο περιβάλλον, δηλαδή να
τροποποιείται με την χρήση του
Αίσθηση οικειότητας, άνεσης,
ασφάλειας και αποδοχής.**

MOODBOARD (4-6 εικόνες)

ΟΝΟΜΑ ΖΩΝΗΣ:

ΖΩΝΗ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΖΩΝΗΣ (σε πρόταση):

Κοινωνικοποίηση, ηρεμία, χαλάρωση, απασχόληση παιδιών.

**Ποιοι τη χρησιμοποιούν
(Personas / Ομάδες):**

Όλοι

Βασικές Λειτουργίες (τι γίνεται σε αυτή τη ζώνη):

**Κηπουρική
Ψήσιμο
Χαλάρωση και ηρεμία
Κοινωνικοποίηση
Μικρές εκδηλώσεις/ δράσεις
Άθληση
Παιχνίδι
Πάρτι και διασκέδαση**

Ανάγκες που καλύπτει:

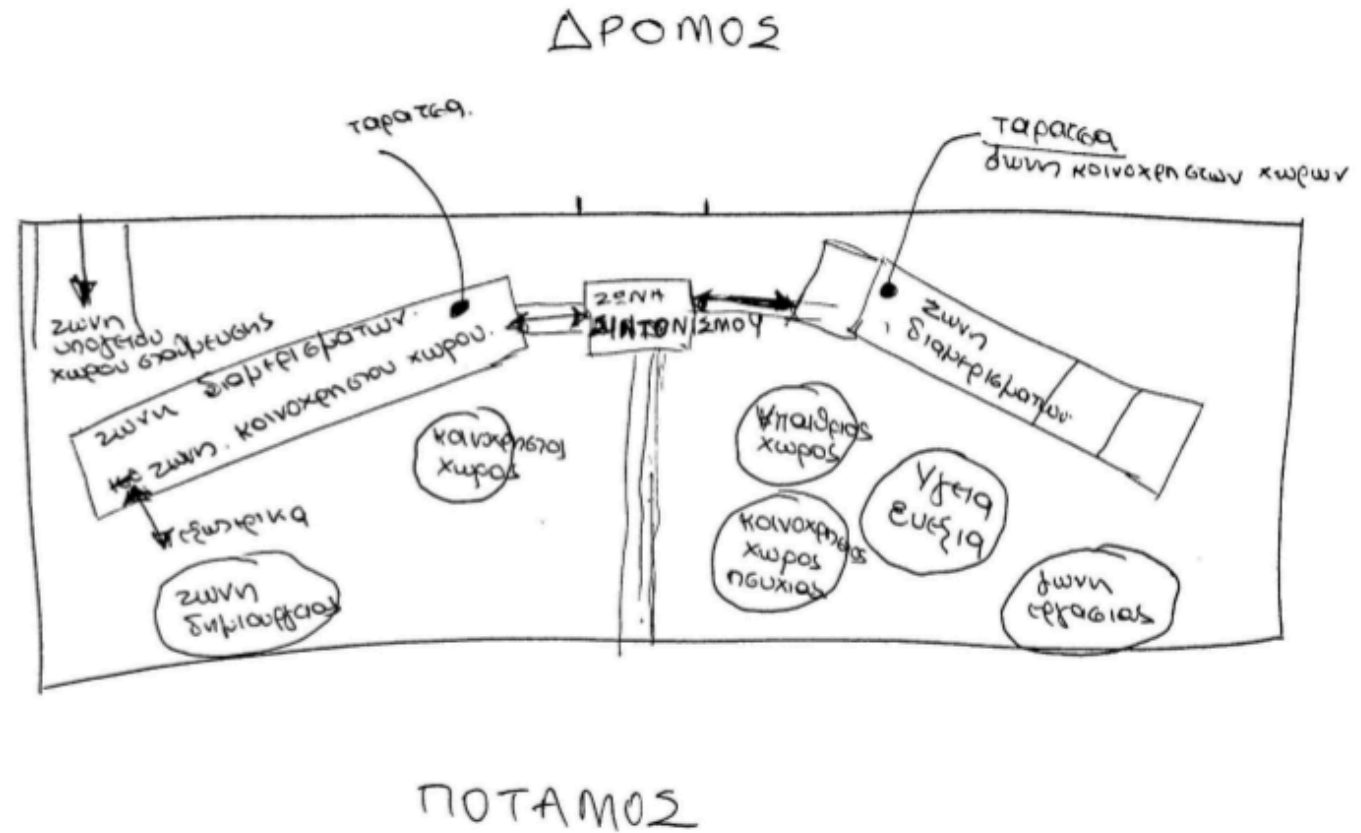
**Ασφάλεια
Κοινωνικοποίηση,
Άνεση
Ηρεμία
Έκφραση
Σύνδεση με τη φύση
Δραστηριοποίηση**

Αίσθηση / Ατμόσφαιρα που θέλουμε να έχει:

**Πράσινο
Αποδοχή
Φωτεινό
Ήρεμο
Καθαρό
Τακτοποιημένο
Λειτουργικό
Προσβάσιμο
Ασφάλεια**

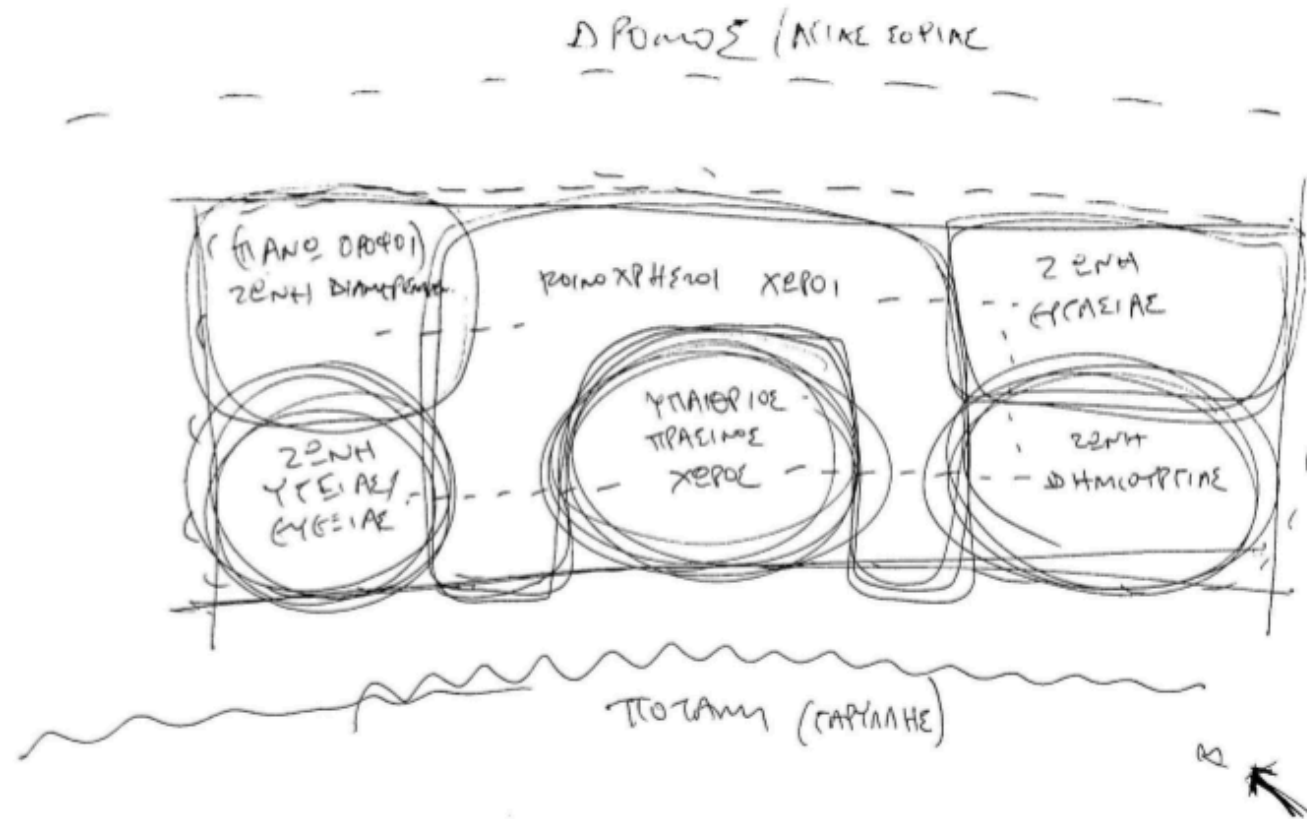
MOODBOARD (4-6 εικόνες)

Concept 1

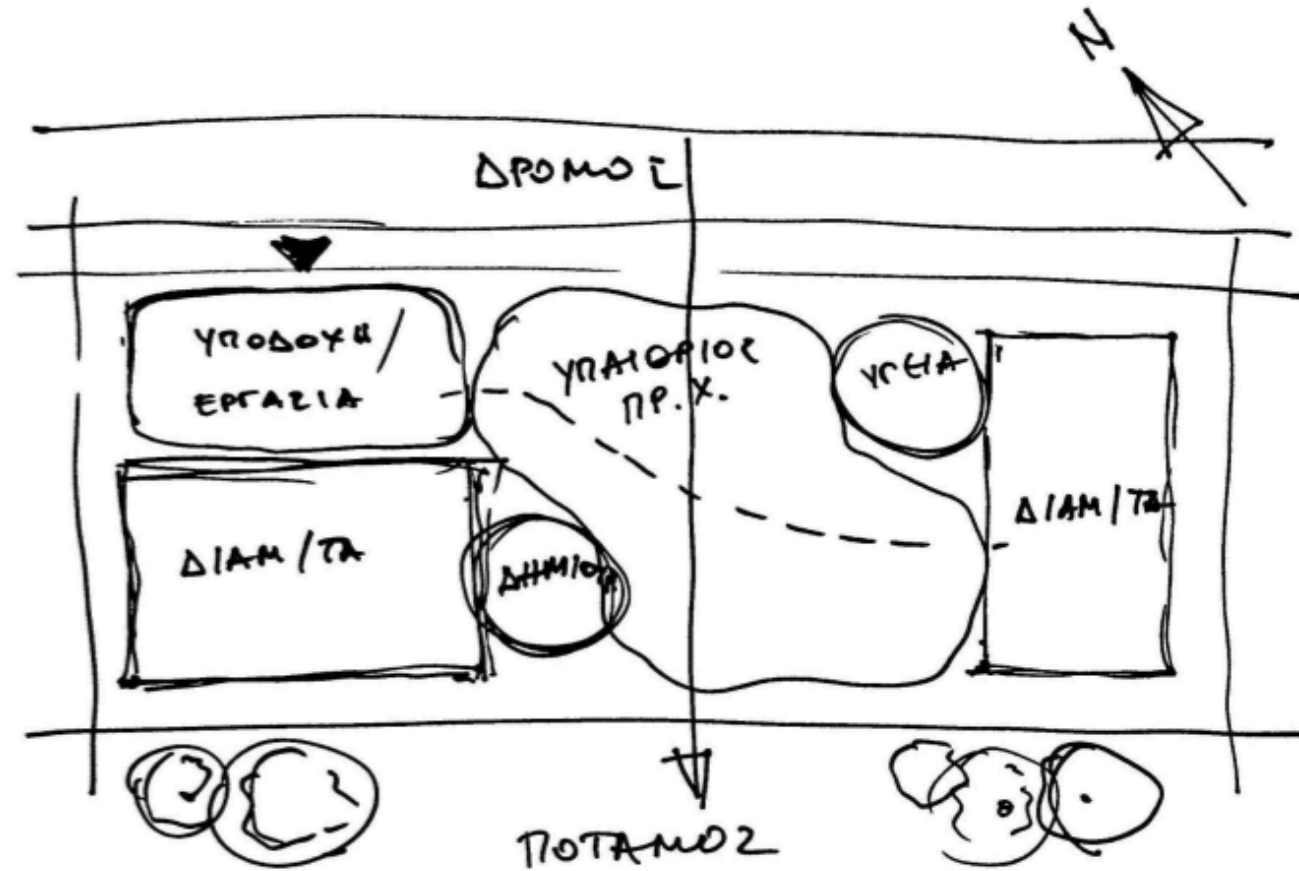
Strategy | Product | Design | Engineerir

Concept 2

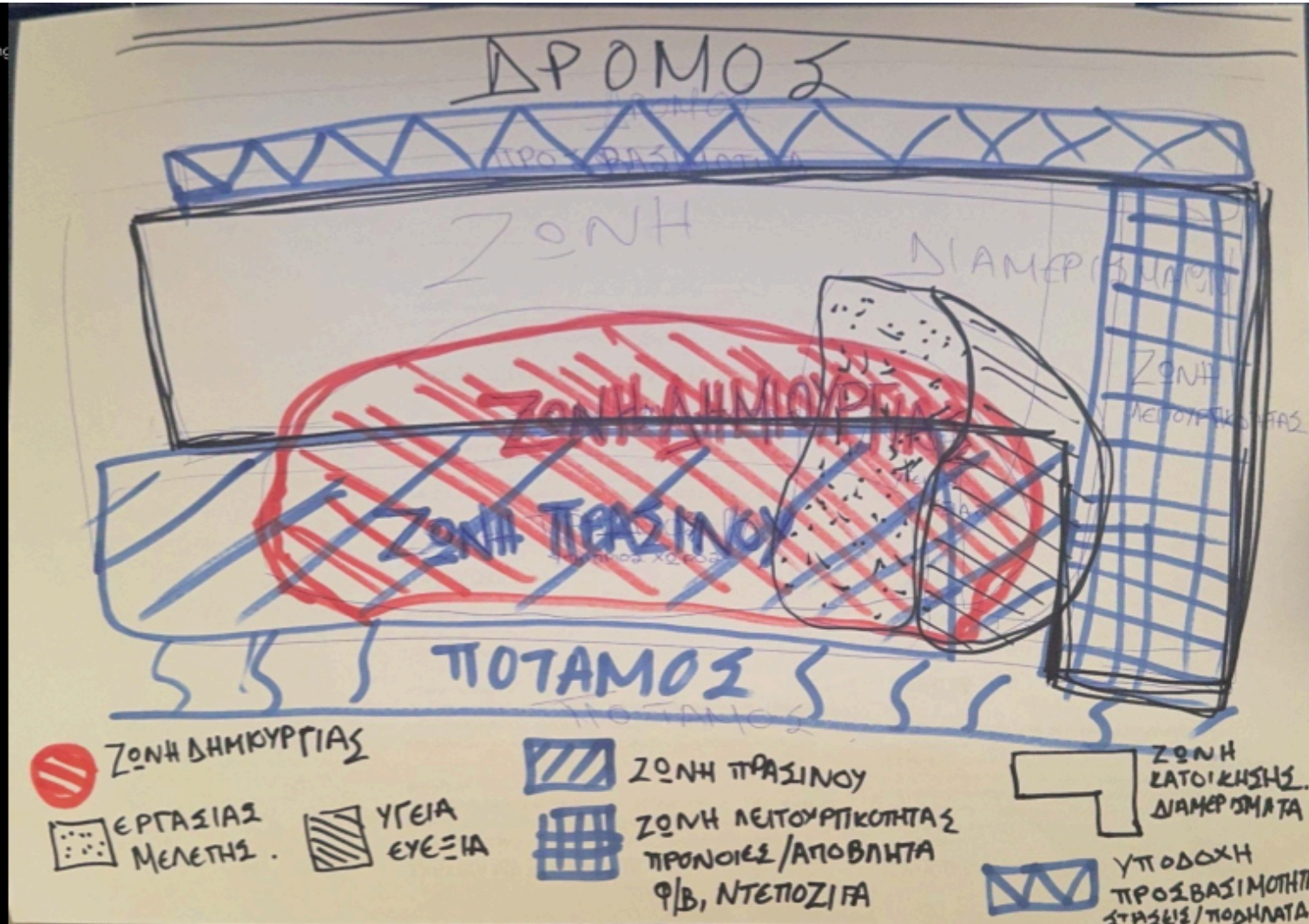
Strategy | Product | Design | Engineering

Concept 3

Strategy | Product | Design | Eng

Concept 4

8. Έκθεση Καταγραφής και Αποτύπωσης Αναγκών

Η συνολική ανάλυση των πέντε συνεργατικών εργαστηρίων ανέδειξε ένα συνεκτικό σύνολο αναγκών και προτεραιοτήτων, κοινών σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, αλλά με διαφοροποιήσεις ως προς τον τρόπο που αυτές εκφράζονται και βιώνονται.

Σε όλα τα εργαστήρια καταγράφηκαν επαναλαμβανόμενες αναφορές στην **ανάγκη για ασφάλεια και ιδιωτικότητα**, τόσο σε φυσικό όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο. Οι συμμετέχοντες τόνισαν τη σημασία του να μπορούν να αποσύρονται στον προσωπικό τους χώρο, χωρίς αυτό να συνεπάγεται απομόνωση από την κοινότητα.

Παράλληλα, αναδείχθηκε έντονα η ανάγκη για **επιλογή**: οι κάτοικοι δεν επιθυμούν υποχρεωτική κοινωνικότητα, αλλά τη δυνατότητα να επιλέγουν πότε και πώς συμμετέχουν σε κοινές δραστηριότητες. Η κοινωνική επαφή εκτιμάται περισσότερο όταν προκύπτει φυσικά μέσα από τη χρήση χώρων με νόημα και όχι μέσα από επιβεβλημένες δομές.

Η **προσβασιμότητα** αντιμετωπίστηκε από τους συμμετέχοντες ως αυτονόητο και μη διαπραγματεύσιμο στοιχείο της κατοίκησης. Δεν εκφράστηκε ως ειδική απαίτηση για συγκεκριμένες ομάδες, αλλά ως βασική προϋπόθεση για όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας ή ικανοτήτων. Η καθολική προσβασιμότητα συνδέθηκε με την αίσθηση αξιοπρέπειας, αυτονομίας και ισότητας.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στη σημασία των **κοινόχρηστων χώρων με σαφή λόγο ύπαρξης**. Οι συμμετέχοντες δεν ζήτησαν απλώς περισσότερους κοινόχρηστους χώρους, αλλά χώρους που να υποστηρίζουν συγκεκριμένες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής (μαγείρεμα, φροντίδα, δημιουργία, παιχνίδι, ξεκούραση).

Σημαντικό εύρημα της διαδικασίας είναι ότι **δεν εκφράστηκε ανάγκη για αυστηρές, προκαθορισμένες μορφές κατοίκησης ή συγκεκριμένα αρχιτεκτονικά layouts**. Αντιθέτως, οι συμμετέχοντες έδειξαν προτίμηση σε ευέλικτες λύσεις, ικανές να προσαρμόζονται σε διαφορετικές φάσεις ζωής και προσωπικές ανάγκες.

Η παρούσα έκθεση λειτουργεί ως αποτύπωση αυτών των αναγκών, χωρίς ερμηνευτικές υπερβολές, και αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία δομείται το Design Brief.

9. Χρήση του Design Brief στον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό

Το παρόν Έγγραφο Σχεδιαστικής Κατεύθυνσης προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως **πλαίσιο αναφοράς** για τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό και όχι ως προκαθορισμένη λύση ή δεσμευτικό σχέδιο.

To Design Brief:

- καθορίζει τις **κοινωνικές, λειτουργικές και χωρικές παραμέτρους** που προέκυψαν από τη συμμετοχική διαδικασία,
- επιτρέπει **αρχιτεκτονική ελευθερία και δημιουργικότητα**, εντός σαφών ορίων,
- διασφαλίζει ότι οι προτάσεις παραμένουν ευθυγραμμισμένες με τις αρχές του New European Bauhaus και τις πραγματικές ανάγκες των χρηστών.

Οι αρχιτεκτονικές ομάδες καλούνται να ερμηνεύσουν τις κατευθύνσεις του brief και να προτείνουν λύσεις που:

- ανταποκρίνονται στις ορισμένες τυπολογίες και χωρικές απαιτήσεις,
- ενσωματώνουν τις αρχές σχεδιασμού που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο,
- προτείνουν καινοτόμες προσεγγίσεις χωρίς να αγνοούν το ανθρώπινο πλαίσιο του έργου.

Το Design Brief μπορεί επίσης να αξιοποιηθεί από τον Δήμο Λεμεσού ως **κριτήριο αξιολόγησης των προτάσεων**, ιδίως ως προς:

- τον βαθμό ενσωμάτωσης των κοινωνικών αναγκών,
- την ποιότητα της χωρικής οργάνωσης,
- τη σαφήνεια στη διαβάθμιση ιδιωτικών και κοινόχρηστων χώρων,
- την προσβασιμότητα και τη βιωσιμότητα των λύσεων.

10. Επίλογος

Το παρόν έργο φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα **παράδειγμα σύγχρονης, ανθρωποκεντρικής προσέγγισης** στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό και τη δημόσια πολιτική για την κατοικία.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ανέδειξε ότι ο σχεδιασμός χώρων κατοίκησης δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά σε τεχνικές ή αισθητικές παραμέτρους, αλλά οφείλει να ξεκινά από τις **πραγματικές εμπειρίες, ανάγκες και επιθυμίες των ανθρώπων** που θα τους κατοικήσουν.

Οι αρχιτεκτονικές προτάσεις που θα προκύψουν από τον διαγωνισμό καλούνται να ενσωματώσουν αυτή τη γνώση, δημιουργώντας χώρους που δεν λειτουργούν απλώς ως κατασκευές, αλλά ως **τόποι ζωής, συνύπαρξης και φροντίδας**.

Με αυτόν τον τρόπο, ο Δήμος Λεμεσού επιδιώκει να συμβάλει ενεργά στη διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου κατοίκησης, ευθυγραμμισμένου με τις αξίες του New European Bauhaus και τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.